

Gribskov
Kommune

Gribskov Kommunes

Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo

Revideret januar 2020

Indholdsfortegnelse

Lovgivning	3
Indsatsområde	3
Forpligtelser	3
Indsatsperiode	3
Tilsyn	3
Bekæmpelse	3
Vejledning.....	4
Rødstikning /opgravning	5
Slåning.....	5
Græsning.....	6
Fjernelse af blomsterskærme	6
Bekæmpelse med pesticider	6
Andre metoder	7
Pas på bjørnekloens saft!	7
Kontakt	8

Revideret indsatsplan januar 2020

Gribskov kommune har den 24. maj 2007 godkendt en indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo i Kommunen. Indsatsplanen er løbende revideret ift. ny lovgivning. Planen fastlægger hvornår og hvordan bekæmpelsen skal foregå, så den blive så effektiv som muligt.

Gribskov kommune har ændret indsatsplanen for kæmpebjørneklo som følge af en lovændring. Her nævnes de vigtigste ændringer:

- Kommunen kan foretage bekæmpelsen på ejer eller brugers regning
- Det er ikke længere muligt at politianmelde for manglende bekæmpelse

Lovgivning

Med bekendtgørelse nr. 842 af 23.07.2017, kan kommunen i henhold til den vedtagne indsatsplan pålægge ejere og bruger af arealer, hvor der findes kæmpebjørneklo, at bekæmpe planten. Hvis ejer eller bruger ikke efterkommer et påbud om at bekæmpe kæmpebjørnekloen, kan kommunen iværksætte den nødvendige bekæmpelse, for ejer eller brugers regning.

Indsatsområde

Hele Gribskov kommune er udpeget som indsatsområde.

Forpligtelser

Indsatsplanen gælder for alle grundejere og brugere i Gribskov Kommune, både private og offentlige.

Indsatsperiode

Bjørnekloen skal bekæmpes inden den 1. maj.

Det anbefales, at der bekæmpes med ca. 3-4 ugers mellemrum fra 1. april, mens planterne er små. Bekæmpelsen skal kontrolleres flere gange i løbet af en sæson.

Tilsyn

Kommunen kan føre tilsyn med bekæmpelsen efter den ovennævnte dato. Hvis der ikke er foretaget den nødvendige bekæmpelse, kan kommunen udstede et påbud om bekæmpelse med en frist på minimum 14 dage.

Bekæmpelse

Hvilken strategi man vælger til bekæmpelse af kæmpebjørneklo, afhænger oftest af, hvor mange planter man skal bekæmpe. Der er overordnet tre måder at fjerne planterne på, nemlig rodstikning/opgravning, slåning eller græsning. Desuden kan man standse spredning af planter fra et areal ved at fjerne blomsterskærmene før frøene modnes og falder af planten.

Uanset hvilken bekæmpelsesmetode, der anvendes, vil det tage flere år at få kæmpebjørneklo helt væk fra et areal, da frøene kan ligge op til 7-8 år i

jorden og stadig være spiredygtige. Mange steder er der også risiko for at planten indvandrer igen fra naboarealer efter afsluttet bekæmpelse.

I langt de fleste tilfælde vil indsatsen være mest krævende de første år, hvorefter den gradvis kan reduceres. På et areal hvor man tidligere har bekæmpet kæmpebjørneklo, vil det være en god ide at holde øje med om nogle frø skulle være spiret og nye planter på vej.

Selvom bekæmpelse af kæmpebjørneklo kan synes som en uoverskuelig opgave, bliver det lettere efter et par år. I starten skal man tage det lange seje træk, men efterhånden som tiden skrider frem, vil man kunne få overtaget på planten – og arbejdet bliver lettere.

Vejledning

Bestandens størrelse	Små bestande, typisk 5-10 stk.	Mindre bestande, typisk 50-200 stk.	Store bestande, mere end 1000 stk.
Rodstikning/ opgravning	Anbefales	Noget tidskrævende, men kan anbefales som den mest sikre metode til bekæmpelse, især i blød jord	Tidskrævende, næppe realistisk i hård jord
Slåning	I orden, men rodstikning/ opgravning giver hurtigere resultater	Slåning kan overvejes forud for rodstikning/ opgravning eller græsning	Slåning kan overvejes forud for Græsning, rodstikning/ opgravning eller kemisk bekæmpelse
Græsning	Ikke relevant	Mulighed bør undersøges. Er dog ofte kun muligt, hvis der er naboarealer, som afgræsses	Der bør etableres græsning
Fjernelse af skærme	Bør ske, hvis man ikke når at fjerne planterne inden frøspredning		Skærme, der kan kaste frø i vandløb og søer, bør fjernes
Bekæmpelse med pesticider	Anbefales kun hvis man har sprøjtecertifikat og kun i 2-3 år.	Vigtigt at der sprøjtes første gang før 5. juni. Husk kontrol efter 8-10 dage.	
<p>Et godt råd i bekæmpelse af kæmpebjørneklo er, at man skal begynde bekæmpelsen i marts-april, så snart de første skud titter op af jorden. På det tidspunkt er planten meget sårbar og risikoen for at få plantesaft på huden kan relativt let begrænses. Det er ikke tilladt at bekæmpe kæmpebjørneklo på arealer der tilhører andre, medmindre det sker efter aftale med ejeren. Kilde: Naturstyrelsen</p>			

Rodstikning /opgravning

Om foråret kan planterne graves op eller rodstikkes. Opgravning kan være tungt arbejde og vil med fordel kunne erstattes af rodstikning. Ved rodstikning skæres roden over lige under vækstpunktet, typisk 5-15 cm under jordoverfladen således, at man hiver stænglen op af jorden med en god klump af roden på. Rodstikning sker allerbedst med en spade med skrå æg. Planten lægges til udtørring eller destrueres. Husk at fjerne blomsterskærmen.

Slåning

Man kan slå bjørneklo med le, slåmaskine eller buskrydder, det kræver dog en tilbagevendende indsats, da planten ikke dør og dem som ville have blomstret, sætter lave panikskud allerede efter få uger, som kan være svære at få øje på. Ved at slå planterne kan der komme lys til jorden og nye frø kan spire. Planterne slås, når de er ca. en halv meter høje. Slåningen skal gentages ca. hver 4. uge.

En fare ved denne metode er, at hvis man slår planterne når de blomstrer eller er med frø, kan den fældede plante ligge og eftermodne. Der bør derfor indsamles skærme, som destrueres. De fældede planter bør efter kort tid efterses for nye blomsterskærme. Slåning bør under alle omstændigheder følges op med rodstikning eller endnu en slåning hvis der er for mange panikskud, indtil der ikke længere er bjørneklo på arealet.

Græsning

Græsning er et effektivt bekæmpelsesmiddel. Det er mest effektivt, og bedst for dyrene, at sætte dem på græs så tidligt på året som muligt, mens bjørnekloplanterne endnu ikke har vokset sig store. Det kræver altid dagligt opsyn, når der anvendes dyr i græsningspleje. Græsningen skal pågå i hele vækstperioden.

Får er glade for kæmpebjørneklo. Særligt Gotlandske får, som ofte bruges til naturplejeopgaver, ligefrem elsker bjørneklo og kan vælte store planter for at æde dem før noget andet.

Nogle arter af heste og kvæg spiser også gerne bjørneklo, men de skal sættes til at græsse, inden planterne bliver alt for store.

Fjernelse af blomsterskærme

Som det første skridt i bekæmpelse af kæmpebjørneklo på et areal man er kommet for sent til, kan man grave de planter med blomsterskærmene op og fjerne blomsterskærmen fra planterne. Derved standses spredningen af planter. Fjernelse af blomsterskærme er derfor kun et middel til at undgå yderligere spredning af kæmpebjørneklo. De afskårne blomsterstande bør fjernes fra arealet og destrueres, helst ved forbrænding. De må aldrig lægges i kompostbunken.

Bekæmpelse med pesticider

Det vil være bedst, at undgå brugen af pesticider, men der kan være arealer hvor det vil praktisk og økonomisk umuligt, at bruge en af de andre metoder. Det pesticid der er mest anvendeligt mod kæmpebjørnekloen er Glyphosat (Roundup m.fl.).

Der er flere punkter man skal være opmærksom på ved brugen af pesticider:

- Man skal fortage den første sprøjtning før 5. juni. Alle planter skal sprøjtes, ingen må glemmes. Der skal følges op med kontrol 8-10 dage efter første gang og eventuel efterbehandle de planter der ikke viser tegn på begyndende gulning.
- Pletsprøjt bladene, undgå at sprøjte så meget væske på at den løber af bladet ned på jorden. Brug skærm på sprøjtelansen.
- Brug den godkendte dosering, ingen overdosering eller iblanding af andre midler som ikke er godkendt til bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Brug de foreskrevne personlige værnemidler.
- Det er ikke tilladt at bruge pesticider på og langs arealer, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3 (søer, moser, og vandløb), desuden kan der være begrænsninger i forhold til div. aftaler som MVJ (miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger), og økologisk landbrugsdrift.
- Det er lodsejers ansvar at diverse lovgivninger ikke overtrædes.

Andre metoder

Naturstyrelsen modtager jævnligt både nye forslag til metoder til bekæmpelse af bjørneklo og kommentarer til de ovennævnte metoder.

Information om bekæmpelse af kæmpebjørneklo findes også på borger.dk.

Pas på bjørnekloens saft!

Kæmpebjørneklo er ikke til at spøge med. Hos mennesker kan berøring med plantens saft fremkalde voldsom eksem-lignende udslet, der ligner og føles som store brandvabler. Virkningen forstærkes af sollys, da indholdsstoffer (furocoumariner) i plantens saft ændres ved lyspåvirkning (fotosensibilisering). Især folk med lys hud er særligt udsatte. Har man fået saften på sig fx i forbindelse med bekæmpelse, er det vigtigt ikke at

udsætte huden for sollys. Hudcellerne dør ved berøringen, og vævet under huden kan også dø, så det kan tage lang tid (op til ½ år), før sårene heler.

Hele planten lugter ubehageligt og svagt kemisk - nogle sammenligner lugten med blyakkumulatorer. Lugten skyldes indholdsstoffet furocoumarin. Huden og øjnene skal beskyttes under arbejdet med bekæmpelse af kæmpebjørneklo, da det kan stænke eller flyde fra snitflader. Handskerne skal være af gummi med lange skafter. Tøjet skal være vandtæt. Hvis man får plantesaften på sig, bør man vaske sig hurtigt, helst med sæbe, og undgå sol på stedet. Huden kan behandles med midler, som bruges til insektbid.

Kontakt

Gribskov Kommune
Rådhusvej 3, 3200 Helsingør
Telefon: 72 49 60 00
Mail: tms@gribskov.dk